

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Відокремлений структурний підрозділ
«Сарненський педагогічний фаховий коледж
Рівненського державного гуманітарного університету»

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«САРНЕНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРЖЕНО

Педагогічною радою ВСП «Сарненський
педагогічний фаховий коледж РДГУ»
Протокол №3 від 12 січня 2023 року

Введено в дію

(наказ №01-01/8 від 27.01.2023 року)

Керівник

 Петро ГОРКУНЕНКО

Сарни 2023 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання (далі – Положення) у Відокремленому структурному підрозділі «Сарненський педагогічний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету» (далі – Коледж) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 635,

«Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 № 1321, інших нормативних актів у сфері освіти.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1.3.1. *Інклюзія* – процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів освіти в освітньому середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів освіти з особливими потребами до освітнього процесу в Коледжі, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

1.3.2. *Інклюзивне навчання* – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

1.3.3. *Здобувач освіти з особливими освітніми потребами* – особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладі освіти і потребує додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

1.3.4. *Інклюзивне освітнє середовище* – простір Коледжу, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі освіти з особливими освітніми потребами можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись.

1.3.5. *Інклюзивна група* – академічна група, сформована з числа здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

1.3.6. *Супровід* – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу здобувачів

освіти з особливими освітніми потребами дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами освіти, але без надання переваг.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту».

1.4. Коледж надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітньої діяльності всіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за необхідності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Керівник закладу забезпечує створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Основою набуття освіти є державні освітні стандарти, обов'язкові для всіх здобувачів фахової передвищої освіти, незалежно від стану їхнього здоров'я або особливих освітніх потреб. Водночас заклад освіти зобов'язується забезпечити умови, за якими загальні академічні вимоги не дискримінуватимуть осіб з особливими освітніми потребами. Основні вимоги Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Сарненський педагогічний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету» не можуть вважатися дискримінаційними, проте повинні передбачати подачу навчального матеріалу в альтернативному форматі у випадку навчання в інклюзивній групі.

2.2. Коледж декларує відданість принципам організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які передбачають:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території закладу освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі, коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати до потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;
- забезпечення необхідними навчальними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників.

3. ІНКЛЮЗИВНІ ГРУПИ

3.1. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.2. Створення інклюзивної групи та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу керівника з подання завідувача відділення, який здійснює супровід здобувачів з особливими освітніми потребами.

3.3. Гранична кількість здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

4. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами в Коледжі, за необхідності, забезпечує завідувач відділення Коледжу.

4.2. Завідувач відділення здійснює супровід студентів з особливими освітніми потребами на підставі цього Положення та Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Сарненський педагогічний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету».

4.3. До роботи зі студентами з особливими освітніми потребами можуть залучатися педагогічні працівники закладу, працівники адміністрації, інші працівники (за потреби).

4.4. Завідувач відділення координує процес організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами:

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання здобувачем, за потреби вносить до нього зміни;

- оцінює потреби студента з особливими освітніми потребами у забезпеченні необхідними спеціальними засобами навчання та подає подання у відповідні структурні підрозділи для забезпечення;

- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) педагогічних працівників Коледжу, практичного психолога із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

- консультує і надає методичну допомогу педагогічним працівникам щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- співпрацює з закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.5. При організації освітнього процесу в інклюзивній групі слід враховувати психофізіологічні особливості та перешкоди у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами різних нозологій, їхні потреби в компенсації сенсорних порушень, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні чинники, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.6. Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчально-методичних матеріалів у формі, що допоможе Здобувачам у сприйнятті та засвоєнні навчальної інформації.

4.7. Процес оцінювання проводиться у формі, доступній здобувачам освіти з особливими освітніми потребами, при цьому результати оцінювання мають демонструвати їхній прогрес і досягнення в опануванні курсу.

4.8. Навчання осіб з особливими освітніми потребами може здійснюватися за індивідуальним навчальним планом. Він розробляється на основі навчального плану спеціальності з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/ або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності) і передбачає пристосування чи модифікацію освітнього процесу для створення максимально комфортних умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план є спільним зусиллям здобувача освіти з особливими освітніми потребами, викладача дисципліни та відповідальної особи навчального відділу і має на меті знайти найбільш ефективні та справедливі рішення існуючих викликів у навчанні та житті студента. План підписується здобувачем освіти з особливими освітніми потребами та затверджується заступником керівника з навчальної роботи.

4.9. Консультування викладача щодо пристосувань або модифікацій, визначених для конкретного здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить психолог. У випадку незгоди викладача із запропонованими змінами впродовж 5-ти робочих днів питання виноситься на обговорення та прийняття рішення заступником керівника з навчальної роботи.

4.10. Супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у закладі освіти передбачає:

- навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в його організації, написанні та моніторингу виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми

потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

- психолого-педагогічний супровід – системна діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

- соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, у тому числі надання інформації та допомоги щодо входження в академічну спільноту Коледжу, отримання технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Основною метою соціального супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами є подолання їхньої соціальної ізоляції, сприяння збереженню і підвищенню соціального статусу, залучення до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється батьками або особами, уповноваженими ними, за можливості – практичним психологом, студентськими організаціями, волонтерами.

4.11. Супровід розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Коледжу й триває протягом навчання у закладі освіти.

4.12. З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в Коледжі можуть бути обладнані пандуси, ресурсні кімнати, приміщення для надання консультацій практичним психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

5. УЧАСНИКИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Викладачі, працівники Коледжу.

5.1.1. Керівник Коледжу, заступники, завідувачі відділень, голови циклових комісій та керівники робочих груп освітньо-професійних програм забезпечують ознайомлення всіх викладачів і працівників закладу освіти з політикою щодо супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами та вимогами щодо внесення необхідних змін та пристосувань в освітній процес для рівноправного доступу до навчальних матеріалів та повноцінної участі в освітньому процесі та житті Коледжу.

5.1.2. Викладачі, працівники Коледжу повинні підвищувати кваліфікацію для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами.

5.1.3. Викладачі та працівники Коледжу з повагою ставляться до осіб з особливими освітніми потребами, вживають заходів для дотримання і захисту їхніх прав; не допускають висловлювань чи дій, які порушують чи пригнічують їхню гідність.

5.2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право на модифікацію освітнього процесу, яка може включати:

- модифікацію процедури форми контролю (окреме приміщення, продовження часу, відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо);

- використання спеціального обладнання під час навчання або форми контролю;
- додаткове облаштування/пристосування (освітлення, звукопідсилення, шумоізоляція, спеціальні меблі; засоби аудіо- відеозапису, лекційних занять за згодою з викладачем) навчального місця в аудиторії, відповідно до рекомендацій, викладених у Довідці до акту огляду МСЕК;
- альтернативний формат навчальних матеріалів;
- підтримку студентів-волонтерів чи однокласників в ролі академічних менторів, допомогу в побутових справах та щоденному житті в місці спільного проживання;
- забезпечення доступу до місця навчання/проживання відповідно до нормативних вимог та потреб здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

РОЗРОБЛЕНО

Заступник керівника
з навчальної роботи

Катерина МИХАЛЬСЬКА

ПОГОДЖЕНО

Методичною радою Коледжу
Протокол №3 від 10 січня 2023 року

Наталія РАДЬКО